

A KGST TAGÁLLAMOK TUDOMÁNYOS ÉS MŰSZAKI TÁJÉKOZTATÁSÜGYI SZIMPÓZIUMAIRÓL ÉS KONFERENCIÁIRÓL

Jánszky Lajos

Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság

A KGST Tudományos és Műszaki Kutatásokat Koordináló Állandó Bizottsága 1962. novemberében létrehozta a KGST Tudományos-Műszaki Tájékoztatási Állandó Munkacsoportját, amelynek tevékenységéről W. PIROG, a Munkacsoport elnöke részletesen beszámol a "Tudományos és Műszaki Tájékoztatás" jelen számában. A tudományos és műszaki tájékoztatás terén folytatott együttműködés egyik igen lényeges területét azonban - a fontosabb tájékoztatásügyi problémák tárgykörében rendezett szimpóziumokat - e beszámoló csak érinti, ezért szükségesnek látszik ezekről részletesebb tájékoztatást is adni.

A KGST Tudományos-Műszaki Tájékoztatási Állandó Munkacsoportjában 1964-ben vetődött fel első ízben fontosabb témakörökben szimpóziumok rendezésének kérdése. 1965-ben az Állandó Bizottság jóváhagyásával a következő szimpóziumokat, illetve konferenciákat rendezték meg:

1. A tudományos-műszaki tájékoztatás feldolgozása, visszakeresési, kiadási és távközlési folyamatainak komplex gépesítése és automatizálása.^{1/} /Megrendezésre került 1965. június 10-14. között Moszkvában, az INFORGA-65 kiállítás kapcsán./

Az INFORGA-65 kiállítás időtartama alatt rendezett szimpóziumon összesen 38 előadás hangzott el, ezek közül

csehszlovák	14	
szovjet	12	
NDK	4	
magyar	3	
lengyel	3	
román	2	szerzőtől.

^{1/} INFORGA szimpóziumi előadások tézisei. Moszkva, 1965. Bp. OMKDK, 1965. 78 p. /Időszzerű Műszaki Dokumentációs Kérdések 8.sz./

Az előadások a következő főbb témacsoportokat ölelték fel:

Az "üres - nem üres" rendszer

Az "értelmi kódokra alapított kétszintű" rendszer

Statisztikai módszerrel dolgozó információkereső rendszer

Lyukkártyagépes információkereső eljárások

Információkereső eljárások vizuális lyukkártyákhoz

Indexelés

Bibliográfia-összeállítás

Tezaurusz-probléma

Osztályozás

Szelektív információterjesztés

Komplex gépesítés

Bibliográfiai hivatkozások kutatása

Automatikus szövegfeldolgozás

Automatikus referátumkészítés

Gépi fordítás

Eszközök, gépek, berendezések

A szimpóziumon rendszeresen mintegy 150 főnyi hallgatóság vett részt. Az előadások teljes anyagát a VINITI /Vseszojuznij Insztitut Naucsnoj i Tehnicszeszkoj Informacii = Össz-szövetségi Tudományos és Műszaki Tájékoztatási Intézet/ orosz nyelven megjelentette.^{2/}

2. A tudományos-műszaki tájékoztatási szervek dolgozóinak oktatási programja. /Megrendezésre került 1965. szeptember 8-11. között Varsóban./

Ez a konferencia a KGST tagországokban megtartott első ilyen jellegű tudományos értekezlet volt. A konferencián 24 előadás hangzott el a következő megoszlásban:

lengyel	14
NDK	4
magyar	3
szovjet	2
csehszlovák	1

Az előadások a következő három problémakört ölelték fel:

I. A tudományos-műszaki és gazdasági tájékoztatási szolgálat fontosabb minősítési követelményei e tájékoztatási szolgálatok tevékenységének elemzése alapján /2 előadás/.

^{2/} Szredsztva i metodü mehanizacii podgotovki i poliszka naucsno-tehnicszeszkoj informacii, inzsenernogo i upravlencseszkiego truda. Lekcii, procsitannie na vusztavke "INFORGA-65", maj.-ijun. 1965. Moszkva, VINITI 1965. 347 p.

II. A tudományos-műszaki és gazdasági tájékoztatási szakemberek képzési és továbbképzési módszerei és programjai, megfelelő minősítési követelmények /19 előadás/.

III. A KGST tagországok együttműködése a tudományos-műszaki és gazdasági tájékoztatási szervek szakembereinek kiképzése és továbbképzése terén /3 előadás/.

A konferencián 75 fő vett rendszeresen részt, és az elhangzott előadásokat a CIINTE /Centralny Instytut Informacji Naukowo-Technicznej i Ekonomicznej = Központi Tudományos-Műszaki és Gazdasági Tájékoztató Intézet/ nyomtatásban megjelentette.^{3/} A konferencia számos javaslatot fogadott el a KGST tagországok e téren való együttműködésének fejlesztésével kapcsolatban.

3. A KGST tagországok szakértői Prágában 1965. november 23-26. között még egy szimpóziумot tartottak a vezetők műszaki-gazdasági tájékoztatásának témakörében. E szimpóziум azonban zártkörű volt és anyaga sem került kiadásra.

A KGST Tudományos és Műszaki Kutatásokat Koordináló Állandó Bizottsága a Tájékoztatási Állandó Munkacsoport javaslatára 1966-1967. években a következő szimpóziумokat rendezte meg:

4. Deszkriptor rendszerek kidolgozása és felhasználásuk információk visszakeresésére. /Megrendezésre került 1966. június 28 - július 3. között Berlinben./

Ezen a szimpóziумon 6 ország szakemberei részéről 26 előadás hangzott el:

NDK	6
csehszlovák	6
román	5
szovjet	4
lengyel	3
magyar	2

Az előadások három témakörre voltak oszthatók:

I. A deszkriptor rendszerek, tezaurszok elvi kérdéseinek taglalása.

II. Egyes konkrét deszkriptor rendszerek, tezaurszok ismertetése.

III. A deszkriptor rendszerek, tezaurszok gépi lyukkártya technikával való alkalmazásának bemutatása.

^{3/} Trudü naucsno-tehniczeszkov konferencii sztran cslenov SZEВ "profil' podgotovki szpecialisztov dlja organov naucsno-tehniczeszkov informacii", Warszawa, CIINTE, 1965. 448 p.

A szimpóziumon a KGST tagállamokból és a Jugoszláv Szocialista Köztársaságból mintegy 100 szakember vett rendszeresen részt.

A szimpózium teljes anyagát a ZIID /Zentralinstitut für Information und Dokumentation = Központi Információs és Dokumentációs Intézet/ nyomtatásban is megjelentette, sőt ez az anyag könyvkereskedelmi forgalomba is került.4/

5. "PERFO-66" - A lyukkártyáknak a tájékoztatási szervek munkájában való alkalmazása elméletéről és gyakorlatáról. /Megrendezésre került 1966. december 5-9. között Varsóban./

E szimpóziumon a KGST tagállamok szakértői összesen 38 előadást tartottak a következő megoszlásban:

csehszlovák	10
NDK	9
lengyel	8
szovjet	4
román	3
magyar	3
bolgár	1

Ezenkívül négy beszámoló is elhangzott.

Az előadások - tematikájukat illetően - három fő csoportra oszlottak:

a/ kézi válogatású lyukkártyák;

b/ gépi válogatású lyukkártyák;

c/ a különböző lyukkártya-rendszerek összehasonlítása; általános kérdések.

A szimpózium munkájában a KGST tagországok és a Jugoszláv Szocialista Népköztársaság 66 szakembere, a KGST Titkárság Osztályának 4 képviselője, továbbá kb. 80 meghívott szakember vett részt.

6. Az egyetemes /univerzális/ számítógépek alkalmazása a tájékoztatási szervek munkájában. /Moszkvában rendezték meg 1967. június 19-22. között./

Ezen a szimpóziumon a KGST tagállamok szakértői 33 előadást tartottak, amelyen a KGST tagállamokból és a Jugoszláv Szocialista Népköztársaságból összesen 137 szakértő vett részt az alábbiak szerint:

4/ RGW-Symposium. Entwicklung von Deskriptorsystemen und ihre Nutzung beim Wiederauffinden von Informationen. Berlin, 28.6 - 1.7 1966. Berlin, Zentralinstitut für Information und Dokumentation, 1966. 1.Teil 265 p., 2.Teil 283 p. /ZIID-Schriftenreihe 12/1, 12/2.

szovjet	81
csehszlovák	13
NDK	12
magyar	8
román	8
bolgár	7
lengyel	6
jugoszláv	2

A szimpóziум anyaga még 1967. év folyamán kiadásra kerül, jelen beszámoló elkészítésekor azonban még nem állt rendelkezésre.

7. A gépi /automatizált/ fordító rendszerek kidolgozása és ezek alkalmazása. /Budapesten kerül megrendezésre 1967. október 10-13. között./

Az előzetes jelentkezések alapján a szimpóziумon 35 előadás hangzik el, köztük 7 magyar szakértő előadása is. A résztvevők száma az eddigi adatok szerint eléri a 80 főt. A szimpóziум anyagát az Országos Műszaki Könyvtár és Dokumentációs Központ nyomtatásban is ki fogja adni.

A KGST tagállamok tudományos és műszaki tájékoztatásügyi szimpóziумairól és konferenciáiról adott rövid beszámoló tartalmilag nem értékel. A szimpóziумokról szóló beszámolók - amelyeket a résztvevő szakértő delegációk készítettek el - részletesen kitérnek az egyes rendezvények pozitív és negatív oldalaira is.

Meg kell állapítani, hogy e szimpóziумok megrendezése általánosságban igen hasznos és eredményes volt. Lehetőséget nyújtott arra, hogy a tájékoztatásügyi specialistái szűkebb szakterületükön véleményüket kicserélhessék, egymás munkáját jobban megismerhessék. Hozzájárult ahhoz is, hogy a KGST tagállamok és a később bekapcsolódott Jugoszláv Szocialista Köztársaság tájékoztatási szervei között az együttműködés kiszélesedett, fejlődött.

Minden önhittség nélkül elmondhatjuk, hogy a Magyar Népköztársaság szakértőinek szereplése sikeres volt, a magyar szakértők az eddig megrendezésre került valamennyi szimpóziумon több előadást tartottak, amelyek a baráti államok szakértőinek véleménye szerint is elismerést szereztek a hazai eredményeknek.

A KGST Tudományos-Műszaki Tájékoztatási Állandó Munkacsoportja 1968-69. évre további szimpóziумok szervezését tervezi, melyek megrendezésénél figyelembe kívánják venni az eddigi tapasztalatokat, hogy e rendezvények munkájának eredménye még hatékonyabban segítse elő a tájékoztatásügyi fejlődését a KGST tagállamokban és a Jugoszláv Szocialista Köztársaságban.

—S—
S

JÁNSZKY, L.: Symposia and conferences on scientific and technical information organized by the member-states of the Council of Mutual Economic Assistance /CMEA/

Since 1965 the Permanent Working Group on Scientific and Technical Information set up in the frame of the Permanent Committee for Coordinating Scientific and Technical Research of the CMEA is organizing two or three symposia or conferences annually, with the view of studying various important problems of information work. So far the following symposia and conferences were held:

1. Mechanization and automation of processing, retrieval, publishing and dissemination of scientific and technical information. Moscow, 1965.
 2. Training programmes of the personnel of scientific and technical information centres. Warszawa, 1965.
 3. Economic and technico-economic information for directing bodies and management personnel. Praha, 1965.
 4. Elaboration of descriptor systems and their application in information retrieval. Berlin, 1966.
 5. Theory and practice of the use of punched cards in information centres. Warszawa, 1966.
 6. Application of universal electronic computers in information centres. Moscow, 1967.
 7. Mechanical translation. Budapest, 1967.
- A short account of these symposia is given.

S^SS

ЯНСКИЙ, Л.: О симпозиумах и конференциях по научной и технической информации, проводимых странами-членами СЭВ

Начиная с 1965 года, действующая в рамках Постоянной комиссии СЭВ по координации научных и технических исследований Постоянная рабочая группа по проблемам научно-технической информации ежегодно проводит по два симпозиума или конференций, посвященных отдельным важным вопросам научно-технической информации. До сих пор были проведены следующие симпозиумы или конференции:

1. Механизация и автоматизация процессов обработки, поиска, выдачи и передачи на расстоянии научно-технической информации.
2. Профиль подготовки специалистов для органов научно-технической информации.
3. Экономическая и технико-экономическая информация для органов управления и руководящих кадров.

4. Разработка дескрипторных систем и их использование для информационного поиска.
5. Теория и практика применения перфорированных карт в работе органов информации.
6. Применение универсальной электронно-вычислительной техники в работе органов НТИ.
7. Разработка машинных /автоматических/ систем перевода с одного языка на другой и их применение.

Статья содержит краткий отчет об этих мероприятиях.

М^М

JÁNSZKY, L.: Symposia und Konferenzen über wissenschaftliche und technische Information der Mitgliedsstaaten des Rates für Gegenseitige Wirtschaftshilfe /RGW/

Das Ständige Komitee für Koordination von Wissenschaftlichen und Technischen Forschungsvorhaben des RGW hat eine ständige Arbeitsgruppe für wissenschaftliche und technische Information gebildet, welche seit 1965 jährlich je zwei bis drei Symposia bzw. Konferenzen in Themenkreisen verschiedener wichtiger Probleme des Informationswesens organisiert. Bisher wurden die folgenden Symposia bzw. Konferenzen abgehalten:

1. Mechanisierung und Automatisierung der Auffindung, Verarbeitung, Publikation und Verbreitung von wissenschaftlich-technischen Informationen. Moskau, 1965.
2. Das Ausbildungsprogramm der Fachkräfte für wissenschaftlich-technischen Informationsstellen. Warszawa, 1965.
3. Ökonomische und techno-ökonomische Information für leitende Stellen und leitende Kräfte. Praha, 1965.
4. Die Ausarbeitung und Verwendung von Deskriptorsystemen zur Auffindung von Informationen. Berlin, 1966.
5. Theorie und Praxis der Anwendung von Lochkarten in Informationsstellen. Warszawa, 1966.
6. Die Verwendung von universalen Rechenmaschinen in der Arbeit der Informationsstellen. Moskau, 1967.
7. Die Ausarbeitung von mechanisierten Übersetzungsmethoden und ihre Anwendung. Budapest, 1967.

Es wird eine kurze Übersicht dieser Veranstaltungen gegeben.

11